

ASFALT MODYFIKOWANY GUMĄ W TECHNOLOGII „NA MOKRO”

DR INŻ. ALEKSANDER ZBOROWSKI

STRABAG
TEAMS WORK.

MODYFIKACJA ASFALTÓW W CELU POPRAWY WŁAŚCIWOŚCI LEPKOSPĘŻYSTYCH LEPISZCZA

np. Polimer SBS

3÷5%

- **Styren-Butadien-Styren**

Guma ze zużytych opon

15÷20%

- **Kauczuk syntetyczny (Styren-Butadien Rubber)**
- **Kauczuk naturalny**
- **Sadza węglowa (przeciwutleniacz)**
- **Siarka (poprawa odporności na deformacje)**
- **Filtry UV (ochrona przed starzeniem długoterminowym)**
- **Oleje i plastyfikatory (uszlachetnienie asfaltu)**

Fot. Internet

© TPA (4/2016)
2

DRUGIE ŻYCIE OPON

METODY WPROWADZANIA MIAŁU GUMOWEGO DO MIESZANKI MINERALNO-ASFALTOWEJ

- **METODA „NA SUCHO”** – dozowanie gumy bezpośrednio do mieszalnika poprzez zastąpienie części kruszywa mineralnego ($1\div 3\%$ w stosunku do mma)

- **METODA „NA MOKRO”** – modyfikacja poprzez wymieszanie, podgrzewanie i reakcję gorącego asfaltu z rozdrobnioną gumą, czas dojrzewania po wymieszaniu min. 45 minut
  - Metoda „Field Blend” (min. $15\div 20\%$ gumy w stosunku do masy lepiszcza)
  - Metoda „Terminal Blending” (PMB z dodatkiem około $4\div 8\%$ gumy)

CO TO JEST ASFALT MODYFIKOWANY GUMĄ „NA MOKRO”?

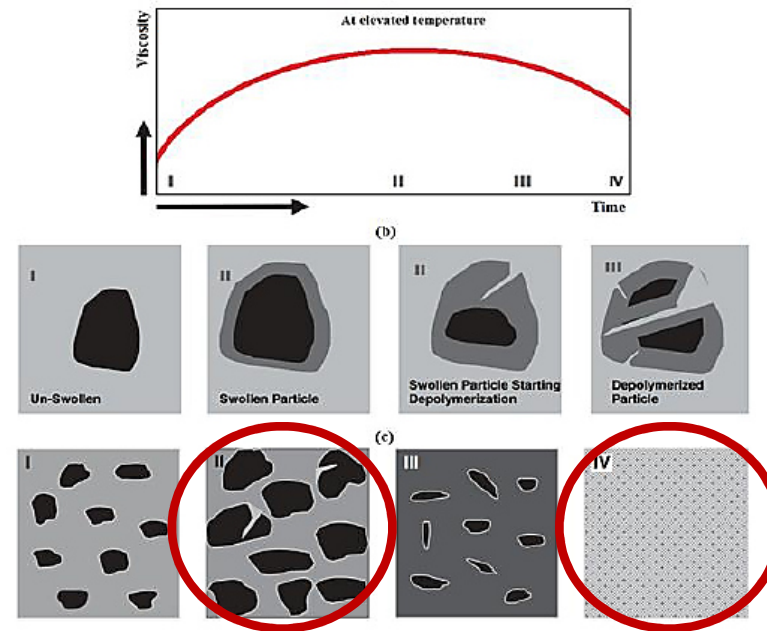
ASFALT MODYFIKOWANY GUMĄ Jest to mieszanina asfaltu drogowego, rozdrobnionej gumy z odzyskanych opon samochodowych oraz specjalnych dodatków, w której komponent gumowy stanowi przynajmniej 15% w stosunku do całkowitej masy lepiszcza i uległ wystarczającej reakcji z gorącym asfaltem, aby spowodować spęczenie cząsteczek gumy.

Definicja wg ASTM D8

G. B. Way, K. E. Kaloush i K. P. Biligiri, „Asphalt-Rubber Standard Practice Guide, Second Edition,” Rubber Pavements Association, Phoenix, 2012

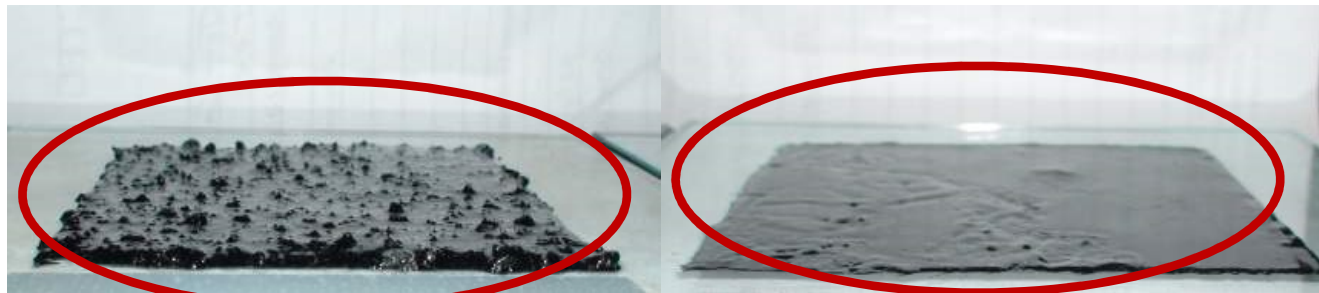
ETAPY PROCESU REAKCJI ASFALTU Z GUMĄ W METODZIE „NA MOKRO”

E.J.F. Peralta „Micro-Analysis of Physicochemical Interaction between the Components of Asphalt Mixtures with Rubber”, Iowa State University, 2013

FIELD BLEND

TERMINAL BLENDING

G. B. Way, K. E. Kaloush i K. P. Biligiri, „Asphalt-Rubber Standard Practice Guide, Second Edition,” Rubber Pavements Association, Phoenix, 2012

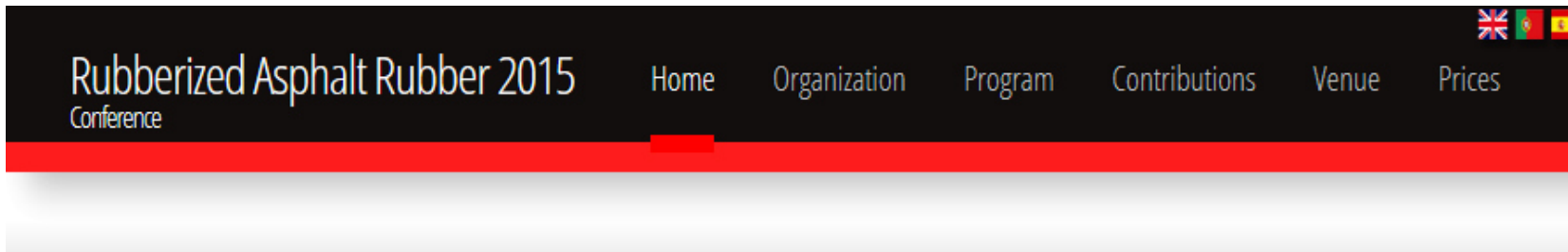

HISTORIA MODYFIKACJI ASFALTU GUMĄ NA ŚWIECIE

- 1902 – pierwsze zastosowanie kauczuku naturalnego do modyfikacji asfaltu - Cannes
- 1950's – opracowanie w Szwecji metody suchej (Dry Method)
- 1963 – Charles McDonald opracowuje w Phoenix metodę mokrą (Wet Method)**
- 1970's – opracowanie sprzętu do masowej produkcji AR
- 1980's – rozwój technologii w Stanach Zjednoczonych
- 1990's – wygaśnięcie patentów i ekspansja technologii na świecie

INFORMACJE DOTYCZĄCE TECHNOLOGII - ŚWIAT

INFORMACJE DOTYCZĄCE TECHNOLOGII - POLSKA

Kierunki Innowacyjnych działań w dziedzinie technologii nawierzchni drogowych

Wacław Michalski

Dyrektor Departamentu Technologii
GDDKiA

Kielce 13 maja 2015 r.

1 z 12 wskazanych kierunków
rozwoju technologicznego

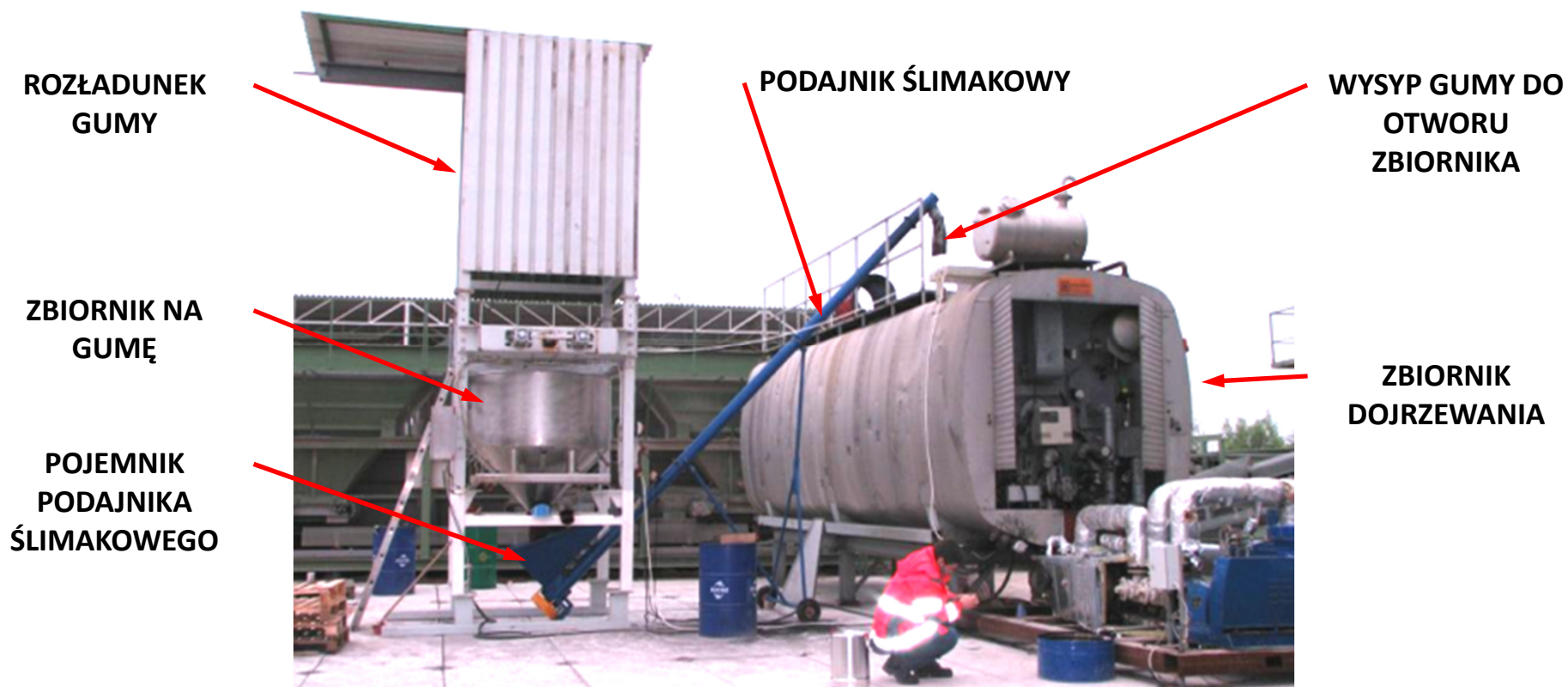

Asfalty modyfikowane gumą

Obniżenie emisji hałasu

MODYFIKACJA ASFALTU GUMĄ W SKALI PRZEMYSŁOWEJ METODA „NA MOKRO” – FIELD BLEND

Fot. TPA

ZALETY MIESZANEK Z ASFALTAMI MODYFIKOWANYMI GUMĄ METODĄ „NA MOKRO”

TRWAŁOŚĆ

- Zwiększona trwałość zmęczeniowa i odporność na spękania odbite
- Zwiększona odporność na spękania niskotemperaturowe
- Polepszona odporność na koleinowanie
- Zwiększona odporność na starzenie

BEZPIECZEŃSTWO

- Polepszone właściwości przeciwpoślizgowe (zwiększona szorstkość)
- Eliminacja akwaplaningu i lepsza widoczność podczas opadów przy użyciu asfaltu porowatego

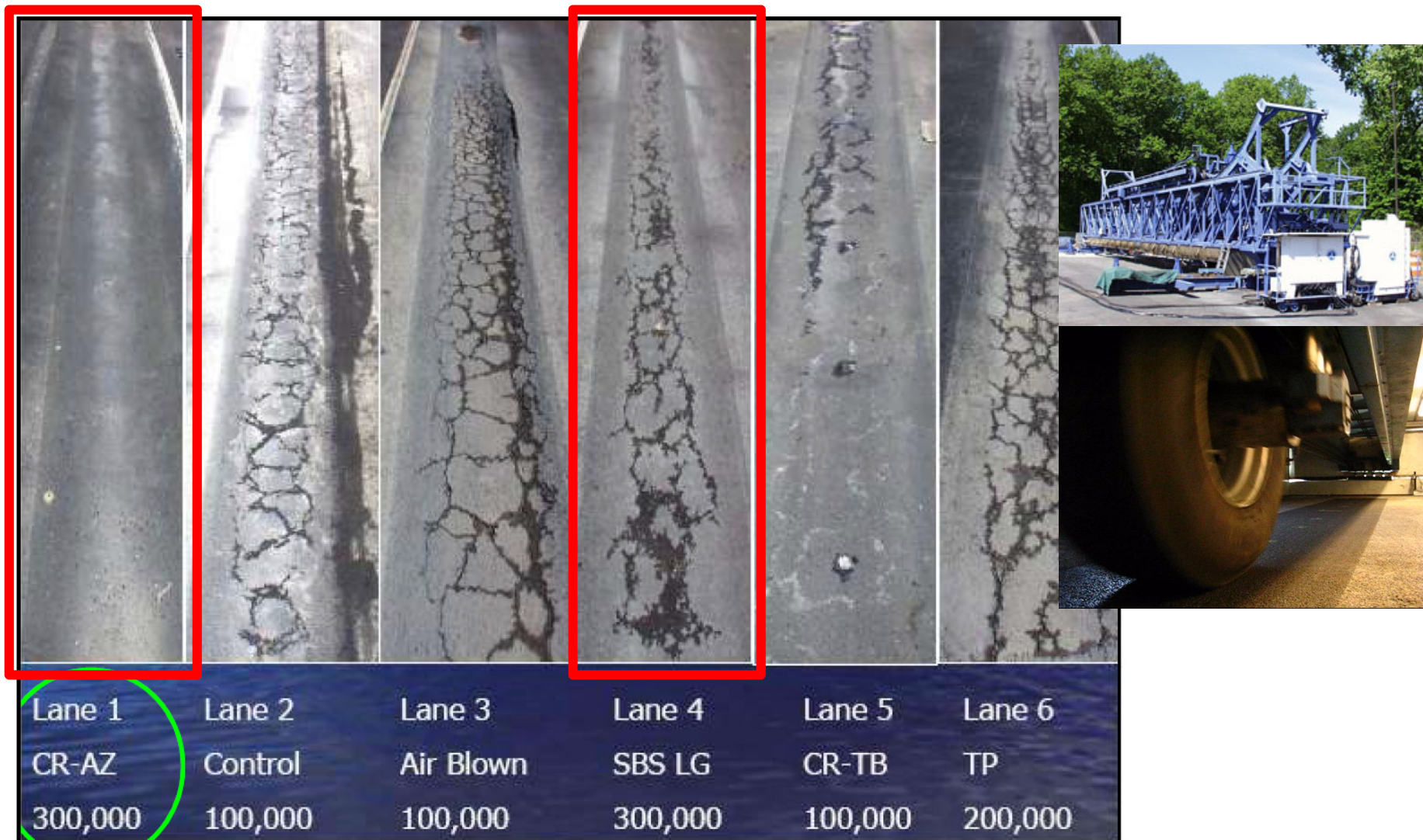
Ekologia

- Efektywne wykorzystanie odpadów w postaci zużytych opon samochodowych
- Mniejsza hałaśliwość przy zastosowaniu „cichych nawierzchni”

Ekonomia

- Dłuższa żywotność nawierzchni drogowych
- Zmniejszenie nakładów na remonty i utrzymanie dróg

ODPORNOŚĆ NA SPEKANIA ZMĘCZENIOWE WYNIKI TESTÓW ALF WYKONANYCH PRZEZ US FHWA

G. B. Way „History of Rubber-Asphalt National Perspective” Rubber Pavements Association, Phoenix, 2012

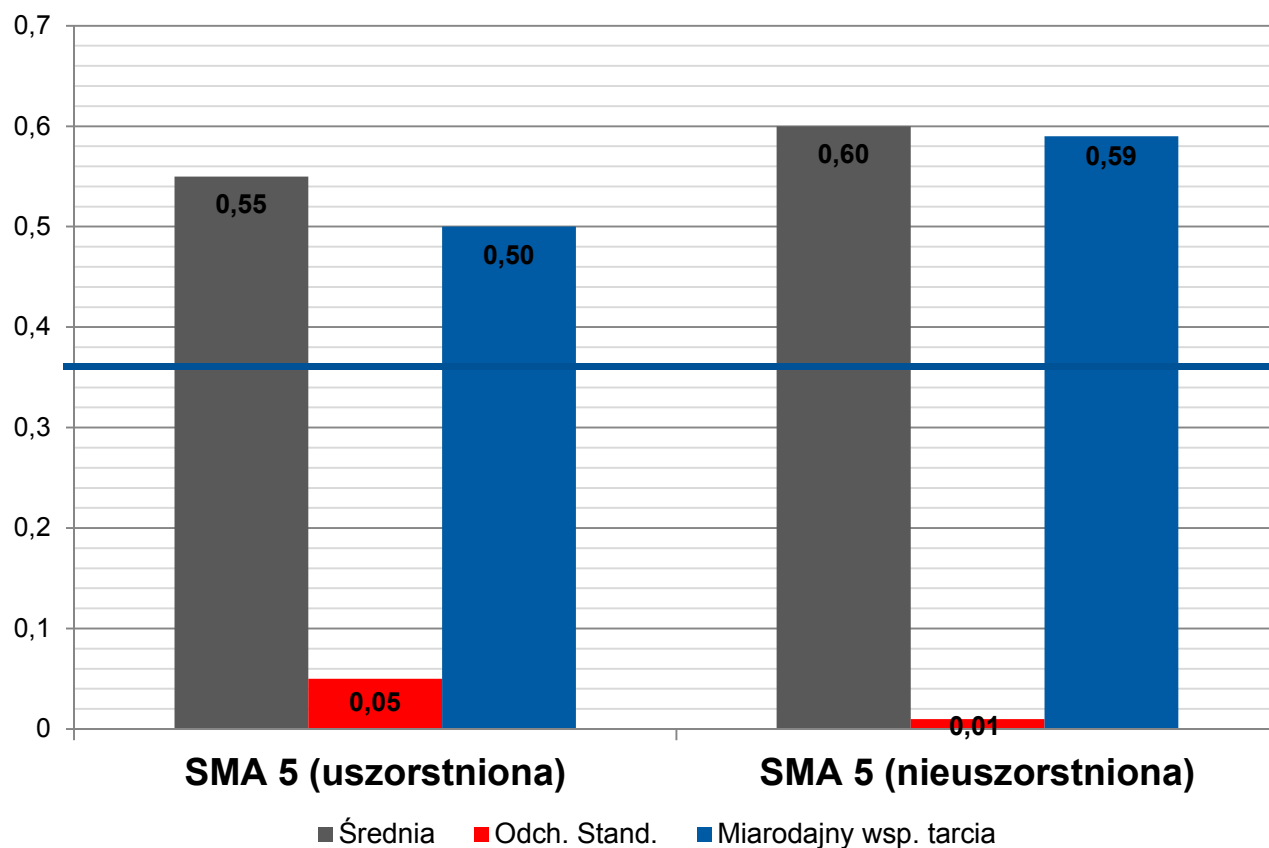
PORÓWNANIE PARAMETRÓW MIESZANKI SMA 11 PMB VS. AMG

PARAMETR MMA	SMA 11 S PMB 45/80-55 KR 5-6	SMA 11 S AMG KR5-6
Asfalt zadozowany, %	6,6	7,0
Wolna przestrzeń, % PN-EN 12697-8:2005	2,9	3,5
VMA, % PN-EN 12697-8:2005	17,7	18,8
VFB, % PN-EN 12697-8:2005	83,7	81,3
Gęstość, Mg/m ³ PN-EN 12697-5:2010/AC:2012	2,420	2,418
Gęstość objętościowa, Mg/m ³ PN-EN 12697-6:2012	2,349	2,333
ITSR, % PN-EN 12697-12:2008	90 (WT-2 2010)	96 (WT-2 2014)
PRD _{AIR} , % PN-EN 12697-22:2008	6,9	5,2
WTS _{AIR} , PN-EN 12697-22:2008	0,06	0,04
Splywność, % PN-EN 12697-18:2007	0,2	0,1
TSRST, C° PN-EN 12697-46	-26,1	-29,5

WŁAŚCIWOŚCI PRZECIWOŚLIZGOWE NAWIERZCHNI WPŁYW USZORSTNIENIA SMA 5 AMG NA WŁAŚCIWOŚCI PRZECIWOŚLIZGOWE BADANIE ZESTAWEM POMIAROWYM SRT-3 (BARUM BRAVURIS 185/70 R14)

Miarodajny współczynnik tarcia przy
prędkości 60 km/h zablokowanej opony
względem nawierzchni

EKOLOGIA - ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ - RECYKLING OPTYMALNE WYKORZYSTANIE SUROWCÓW WTÓRNYCH

Dyrektywa UE zakazuje składowania opon w całości po 2003r., a w stanie rozdrobnionym po 2006r.

Foto: www.rubberpavements.org

Zagospodarowanie 1200 opon
na 1 pas długości 1 km przy
grubości warstwy 5cm

APROBATA TECHNICZNA DLA NOWEGO PRODUKTU

INSTYTUT BADAWCZY DRÓG I MOSTÓW
03-302 Warszawa, ul. Instytutowa 1
tel. sekretariat: 22 814 50 25, fax: 22 814 50 28

Warszawa, 03 lipca 2014 r.

APROBATA TECHNICZNA IBDiM Nr AT/2014-02-3076

Na podstawie § 16 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania (Dz. U. Nr 249, poz. 2497 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania aprobacyjnego, którego wnioskodawcą jest producent o nazwie:

STRABAG Sp. z o.o.

z siedzibą:

ul. Parzniewska 10, 05-800 Pruszków

Instytut Badawczy Dróg i Mostów

stwierdza pozytywną ocenę techniczną i przydatność wyrobu budowlanego:

Asfalty Specjalne

o nazwie handlowej:

RUBBERBIT

do stosowania w budownictwie - w inżynierii komunikacyjnej, w zakresie stosowania i przeznaczenia oraz przy spełnieniu warunków podanych w niniejszej Aprobacie Technicznej IBDiM.

Instytut Badawczy Dróg i Mostów, dla wyżej wymienionego wyrobu budowlanego wskazuje obowiązujący system 4 oceny zgodności.

DYREKTOR
prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski

Data wydania Aprobaty Technicznej: **03 lipca 2014 r.**
Data utraty ważności Aprobaty Technicznej: **03 lipca 2019 r.**

Dokument Aprobaty Technicznej IBDiM Nr AT/2014-02-3076 zawiera stron 9 w tym Załącznik.

Asfalt specjalny „RUBBERBIT”

- Przeznaczony do: SMA, BBTM, AP, AC, MA oraz wykonywania warstw przeciwspekaniowych typu SAMI i SAM.
- Aprobata Techniczna ważna do 3 lipca 2019 r.

WT-2 2014 – część I Mieszanki mineralno-asfaltowe Wymagania Techniczne

pkt. 7.2 Lepiszczą asfaltowe

„...lub inne lepiszcza nienormowe i asfalty specjalne według europejskich ocen technicznych lub aprobat technicznych.”

STRABAG
TEAMS WORK.

ZAKŁADOWA KONTROLA PRODUKCJI DLA LEPISZCZA AMG

STRABAG

ZAKŁADOWA KONTROLA PRODUKCJI

STRABAG

KSIĘGA
ZAKŁADOWEJ KONTROLI PRODUKCJI
ASFALTÓW MODYFIKOWANYCH GUMĄ

Niniejsza Księga Zakładowej Kontroli Produkcji jest dokumentem ustanawiającym wewnętrzną kontrolę wyrobu i procesu produkcji asfaltów modyfikowanych gumą w celu zapewnienia stabilności procesu produkcyjnego oraz uzyskiwania powtarzalnych cech wyrobu zgodnych z założonymi wymaganiami technicznymi.

- składowanie materiałów,
- procedury badawcze,
- kontrola procesu modyfikacji asfaltu drogowego dodatkiem rozdrobnionej gumy w technologii na mokro,
- produkcja mieszanek mineralno-asfaltowych na bazie lepiszczy modyfikowanych gumą

STRABAG
TEAMS WORK.

KONTROLA JAKOŚCI GRANULATU GUMOWEGO

- Badanie wilgotności

Warunki suszenia gumy (4-6h @ 60°C)

- Badanie uziarnienia
- Badanie zanieczyszczenia włóknami

- Badanie zanieczyszczeń mineralnych
- Badanie zanieczyszczenia częściami metalicznymi

Procedura TPA

- Badanie gęstości gumy

Badanie w denaturacie

BADANIA I WYMAGANIA DLA LEPISZCZY GUMOWO-ASFALTOWYCH

Lp.	Badana cecha	Norma badawcza	Wymaganie
1	Lepkość dynamiczna w 177°C [mPa*s]	PN-EN 13302	1500÷5000
2	Odpężenie sprężyste w 25°C [% Odbojności]	PN-EN 13880-3	min. 18
3	Temperatura mięknięcia metodą PiK [°C]	PN-EN 1427	52÷74
4	Penetracja stożkiem w 25°C [0,1mm]	PN-EN 13880-2	25÷70

**Lepkość dynamiczna
PN-EN 13302**

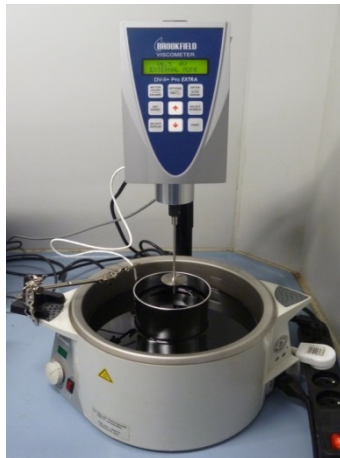
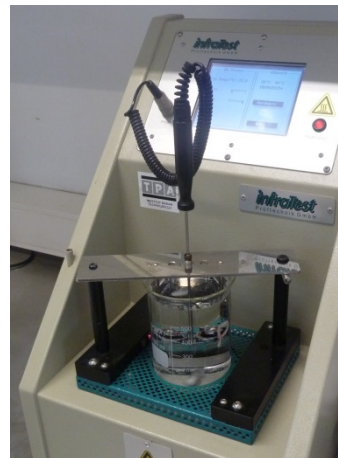
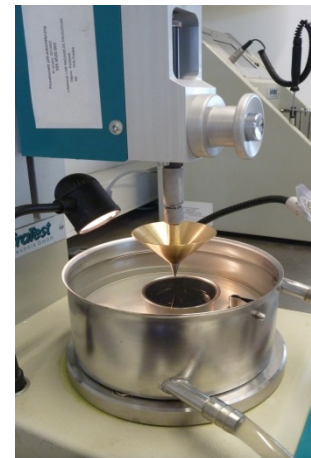

Foto: TPA

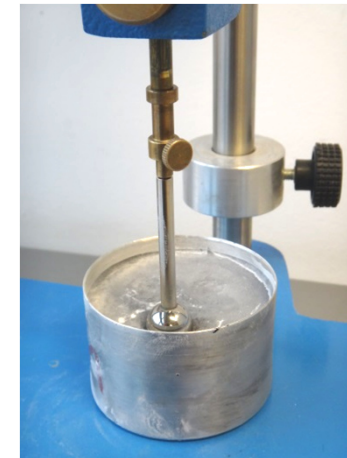
**Temperatura mięknięcia
PN-EN 1427**

**Penetracja stożkiem
PN-EN 13880-2**

**Odpężenie sprężyste
PN-EN 13880-3**

BADANIA MIESZANEK MINERALNO-GUMOWO-ASFALTOWYCH OZNACZENIE ZAWARTOŚCI LEPISZCZA METODĄ SPALANIA

Piec zapłonowy

Foto: TPA

POLSKA NORMA

ICS 93.080.20

PN-EN 12697-39

marzec 2007

Wprowadza
EN 12697-39:2004, IDT

Zastępuje
PN-EN 12697-39:2005 (U)

Mieszanki mineralno-asfaltowe
Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych
na gorąco
Część 39: Oznaczanie zawartości lepiszcza
metodą spalania

ODCINKI DOŚWIADCZALNE - PRUSZKÓW UL. PARZNIIEWSKA SIERPIEŃ 2013

Foto: TPA

- Odcinki doświadczalne o łącznej długości 585 mb
- Cztery różne konstrukcje nawierzchni
- Sześć różnych warstw:
  - ✓ SMA 11
  - ✓ BBTM 8A
  - ✓ AC 5 AF
  - ✓ AC 16 TD
  - ✓ AC 16 W
  - ✓ SAMI

JEDNOWARSTWOWA NAWIERZCHNIA AC 16 TD Z ASFALTEM MODYFIKOWANYM GUMĄ KONCEPCJA

Trwałość ze względu na:

- Odporność na czynniki atmosferyczne
- Podwyższoną zawartość asfaltu modyfikowanego gumą
- Wykonanie w jednej warstwie

Obniżenie kosztów:

- Możliwość stosowania granulatu asfaltowego
- Możliwość zredukowania stopnia frezowania istniejącej nawierzchni,
- Możliwość wbudowania od 5 do 10cm w jednej warstwie.

CICHA NAWIERZCHNIA Z WYKORZYSTANIEM AMG

SIERPIEŃ-WRZESIEŃ 2014 - DROGA WOJEWÓDZKA 880 JAROSŁAW-PRUCHNIK

Foto: TPA

- Cicha nawierzchnia
SMA 5 AMG KR 3-4
Kruszywo: Bazalt
B = 6,8%
V_m = 4,4%
- Długość odcinka 14 km
- Całkowita ilość mmga około 6 600 ton

CICHA NAWIERZCHNIA Z AMG

SIERPIEŃ 2015 – PAŹDZIERNIK 2016 – WARSZAWA - WAWER

Foto: TPA

- Cicha nawierzchnia
SMA 8 AMG KR 5-6
Kruszywo: Melafir
B = 7,2%
V_m = 6,3%
- Całkowita ilość mmga
około 2 500 ton

ODPORNĄ NA KOLEINOWANIE I RUCH CIĘŻKI WARSTWA ŚCIERALNA

LISTOPAD 2014 - PRZEBUDOWA ODCINKA DROGI KRAJOWEJ DK4 W RAMACH KONTRAKTU CENTRUM LOGISTYCZNE KORCZOWA

Foto: TPA

- Warstwa ściernalna
SMA 11 AMG KR 5-6
Kruszywo: Melafir
B = 7,0%
V_m = 4,9%
- Długość odcinka ~600m

DOTYCHCZASOWE ZASTOSOWANIA AMG MAJ 2014 - DROGA GMINNA KAMIEŃ-BYKÓW

Foto: TPA

- Warstwa ściernalna
SMA 11 AMG KR 3-6
Kruszywo: Gabro
B = 6,9%
V_m = 3,5%
- Długość odcinka 2,5 km
- Całkowita ilość mmga około 2 200 ton

CICHA ORAZ ODPORNA NA KOLEINOWANIE NAWIERZCHNIA Z AMG WRZESIEŃ-LISTOPAD 2015 – WARSZAWA UL. WOŁOSKA

Foto: TPA

- Warstwa ścieralna
BBTM 8A AMG KR 6
BBTM 8B AMG KR 6
Kruszywo: Melafir
B = 6,7% oraz 6,1%
V_m = 7,3% oraz 10,6%
- Długość odcinka ~ 3km
- Całkowita ilość mmga
~ 3 500 ton

Warsaw University
of Technology

AC BBTM z lepiszczem gumowo- asfaltowym do nawierzchni redukujących hałas drogowy.

P. Radziszewski, M. Sarnowski, K. J. Kowalski, J. Król

Politechnika Warszawska

I. Ruttmar, A. Zborowski

TPA Sp. z o.o.

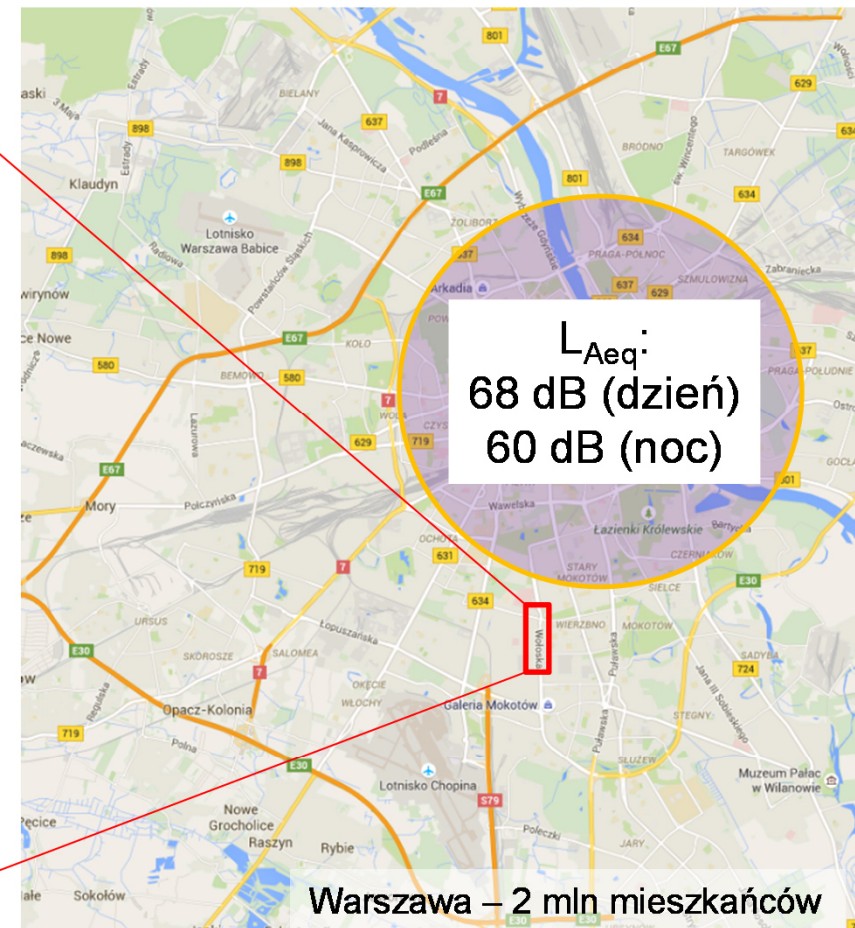
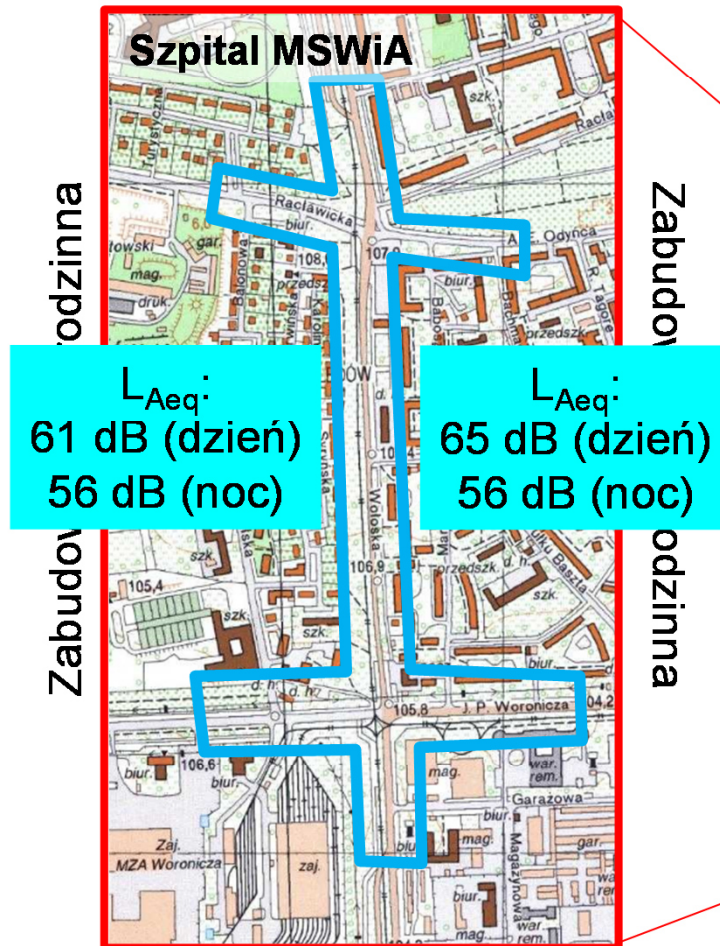

Modernizowany odcinek ul. Wołoskiej w Warszawie

– wymagany równoważny poziom dźwięku L_{Aeq}

Warsaw University
of Technology

Wykonanie warstwy ścieralnej z mieszanki BBTM na odcinku próbnym – ul. Raławicka w Warszawie

Warsaw University
of Technology

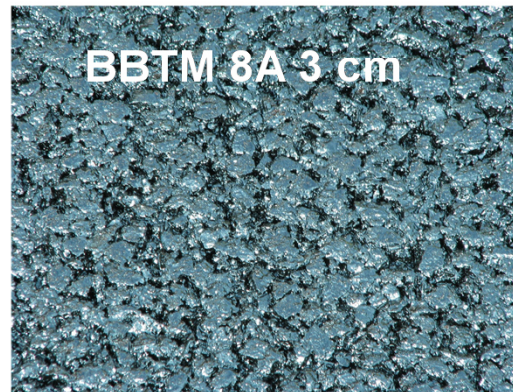
Warstwa ścieralna nawierzchni ul. Wołoskiej w Warszawie z mieszanki BBTM

Zespół
Technologii Materiałów
i Nawierzchni Drogowych
Warsaw University
of Technology

BBTM 8B 3 cm

BBTM 8A 3 cm

- ❑ Rejon skrzyżowań:
BBTM 8A - zawartość wolnej przestrzeni **4-8%**
- ❑ Odcinki między skrzyżowaniami:
BBTM 8B - zawartość wolnej przestrzeni **8-12%**
- ❑ Asfalt modyfikowany gumą:
zawartość gumy **17%** (w stosunku do masy asfaltu)

„Cicha nawierzchnia”

Warstwa ściernalna nawierzchni ul. Wołoskiej w Warszawie z mieszanki BBTM

Warsaw University
of Technology

□ Wygląd nawierzchni po roku eksploatacji

□ BBTM 8A (3 cm)

□ BBTM 8B (3 cm)

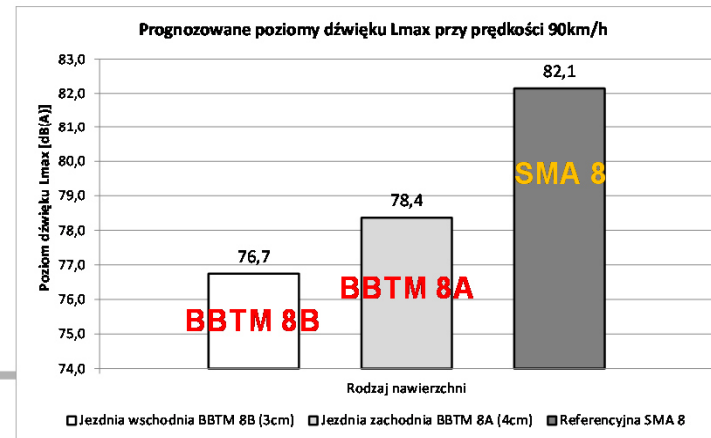
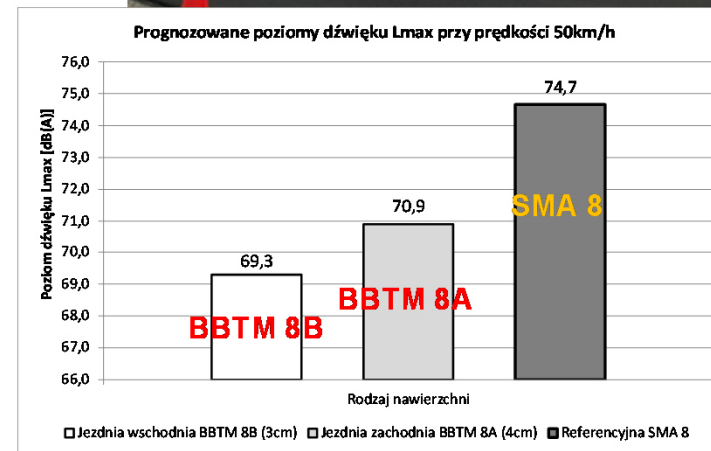

Warstwa ścierna nawierzchni ul. Wołoskiej w Warszawie z mieszanki BBTM

Warsaw University
of Technology

- ❑ Badania akustyczne nawierzchni metodą kontrolowanego przejazdu CPB

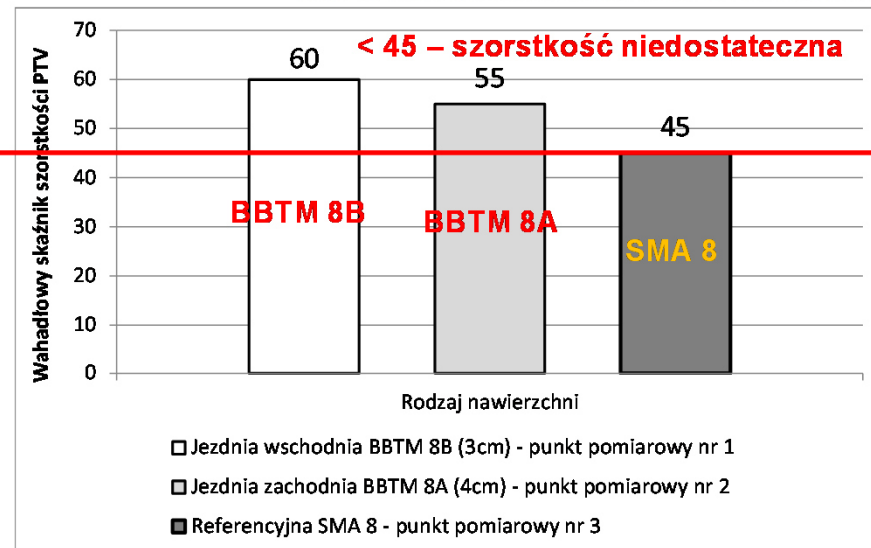

Warstwa ścierna nawierzchni ul. Wołoskiej w Warszawie z mieszanki BBTM

Warsaw University
of Technology

- ❑ Badania wahadłowego wskaźnika szorstkości PTV

PARAMETRY MIESZANKI BBTM 8A AMG

IX. Właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej

Właściwość	Norma badawcza	Energia lub wskaźnik zagęszczenia	Wynik	Kategoria wymagana
Zawartość asfaltu całkowita B , % masy	-	-	6,7	$B_{\min 5,6}$
				$\alpha * B_{\min}$
Zawartość asfaltu rozpuszczalnego S (metoda obliczeniowa), % masy	-	-	6,5	-
Zawartość asfaltu nierozpuszczalnego, % masy	TP Asphalt – StB Teil 1, 2010	-	0,21	-
Zawartość wolnych przestrzeni w $\text{mm } V_m$, % objętości	PN-EN 12697-8:2005	2x50 uderzeń	7,3	$V_{i 4 \text{ do } 8}$
Wypełnienie wolnych przestrzeni asfaltem VFB , % objętości	PN-EN 12697-8:2005	2x50 uderzeń	66,1	-
Zawartość wolnych przestrzeni w $\text{mm } VMA$, % objętości	PN-EN 12697-8:2005	2x50 uderzeń	21,4	-
Wrażliwość na działanie wody $ITSR$ (1 cykl zamrażania, temperatura badania 25 °C), %	PN-EN 12697-12:2008	2x35 uderzeń	91	$ITSR_{80}$
Średnie nachylenie wykresu koleinowania WTS_{AIR} , $\text{mm}/10^3$ cykli	PN-EN 12697-22:2008	$P_{98} - P_{100}$	0,08	$WTS_{AIR 0,3}$
Średnia proporcjonalna głębokość koleiny PRD_{AIR} , %	PN-EN 12697-22:2008	$P_{98} - P_{100}$	5,9	PRD_{AIR} Deklarowane
Moduł zespolony E^* , MPa (Szttywność S , MPa)	PN-EN 12697-26:2012	$P_{98} - P_{100}$	-	-
Odporność na zmęczenie ϵ_b , $\mu\text{m}/\text{m}$	PN-EN 12697-24:2012	$P_{98} - P_{100}$	-	-
Splywność lepiszcza D , %	PN-EN 12697-18:2007	-	0,1	-

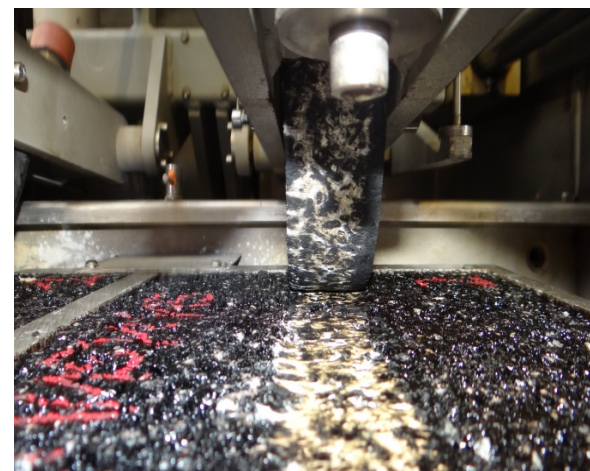

Foto: TPA

Dziękuję za uwagę

aleksander.zborowski@tpaqi.com